

njakov ravno na odhodu iz panja vjel, takoj na smrt obsodil, in po raztelesovanji najšel pri njem lepo v želodeci zavite, za orehovo luščino ali nad 10 gramov, čiste strdi. Sreča je le, da so ti lupeži redki, sicer bi uboge bučele po večkratnem obiskovanji škodo, in počasi še smrt za pomanjkanjem živeža trpeti morale. — Dne 30. rožnika bodo pri nas velévažne volitve občinskega odbora, in to druge; kajti prve so „purgarji“ kot nepostavne spoznali. Izid teh objavim prilično, ter natančneje dokažem, koliko si je pridobil slovenski kmet v teku nekolikih let vednosti o svojih pravicah.

M. V.

Od Pesnice. (Povodenj in razne reči.) Ubogi se morajo imenovati posestniki ob Pesnici. Letos, kakor skoro vsako leto, neizmerno škodo trpé. Mesto zelenih travnikov, lepo dišečih senožet vidijo se le jezere, velikanski ribniki, ali smrdljive muže. Človeka srce boli, kedar vidi velike dele zemljišča pod vodo in mora slišati, koliko se utegne sena nakositi na po 10—12 oralov velikih kosih. Mesto 20 vozov še za eno kravče ne dobi klaje. Vendar slišimo, da se je pesniško reguliranje pod klop vrglo; ker so baje razun ene srenje vse protestirale zoper popraviljanje pesniške struge. Kdo je to napravil? Govori se, da so srenje za reguliranje podpisavale, a zdaj so pa na nasprotnem listu. Ako je srenjske zastopnike res tolika pamet srečala, so pač omilovanja vredni. Skoro se misliti ne more, da bi človek zdrave pameti vsakemu reguliranju Pesnice nasprotoval. Vendar Pesnico celó prestaviti, kakor so nekda pod Seidlovim vodstvom hoteli, bilo bi predrago in nepotrebno. Kdor Pesnico pozna in njene ovinke, bo sledečemu navetu pritrdil. Ko bi se velikanski ovinki prerezati dali in ravna struga brez ovinkov napraviti, bi voda gotovo 2krat hitreje odtekala. Ovinki so toliki, da je vmes več oralov zemljišča kakor na kakšnem otoku. Veliko škode uzroči tudi preozka struga. Vsak posestnik nabije veliko hlodov pri svojem travniku, katere voda ob času povodnji podrije, ki se potem v Pesnico zgrudijo in strugo zožijo. Ko bi se tedaj ovinki odstranili in struga malo širéjša skopala, bi v 1 uri toliko vode odteklo, kakor zdaj v 3 urah. Pesniška dolina bi na sto tisoče bogateja postala. Ni mogoče, da bi možje zdravih možganov temu nasprotovali, kar bi blagostanje na Slovenskem pobiljšalo. Dača se tirja, mora se odrajtovati, pomoči pa ni. Pod klop se meče to, kar bi veliko koristilo. Slišimo, da so se srenjski zastopniki na „karto bianko“ podpisovali t. j. na papir brez glave. Glavo pa so še le po priberačenih podpisih bedastemu trupu nasadili. To bi mogel le kakov slovenski strah napraviti, kateri bi rad Slovence na žlici vode požrl. Slovenski naši poslanci so prošeni ob priložnosti si Pesnico pregledati in zopet začeti delo, ki bo jim hvalo in slavo donašalo. Če se le ovinki odstranijo na Pesnici, bodo jim vsi posestniki s časoma hvaležni. — Dne 26. junija je prignal

nekdo teličko ob 7. uri zjutraj k sv. Marjeti in jo g. Baumanu ponujal na prodaj. Cenil jo je 20 fl. na slednje 15 fl. Ker pa je bila kakih 40 fl. vredna, ga vpraša mesarjev sin, od kod ste jo prignali. Iz Nebove, reče tat. Čegava je, tam poznam jaz vsako kočo in vsako kravo. Ne, od sv. Martina, pravi tat. Kam jo hočete gnati? V Lebring k bratu. Kako je bratu ime? Ne vem, sem uže pozabil, in vlovil se je sam. Pravili mu so, ti si še menda prvokrat hodil krast, ker si tako neumen, in še nisi bil v tolovajski šoli. Poslali so zvezanega v Maribor, kder je naslednje obstal, da je kravo svojemu očetu pri sv. Martinu vkradel.

Iz Makol. (Povodenj) je dne 22. in 23. junija veliko škode napravila. Po travnikih za vodo ležečih je seno popolnoma poblatila, pokošeno seno odnesla, tudi njive je poškovala, rast na njih pomandrala. Mraz nam je tudi dne 21. maja precej škode učinil, posebno pri fazoli, in tudi na nižje ležečih vinogradih, vsled hude zime je veliko trsova posušenega. Vinska letina bo slaba. Neko-liko boljše pa nam kaže po njivah pšenica, rž, ječmen, turšica, krompir, tudi sadja bo tu pa tam nekaj. Bog nas le obvarji pred hudim vremenom, pred točo. V petek dne 18. junija smo pokopali 81. let starega očeta Lukeža Črepinko. Spreveda udeležila je se velika množica znancev, prijateljev in spoštovateljev ranjkega. Č. g. župnik so mu premilo nagrobno spregovorili, kar je žalujočim bilo na veliko tolažbo. Naj počivajo stari mož v blagem miru!

Iz Kozjanskega okraja. (Odgovor) dopisniku iz Kozja v 26. šte. „Slov. Gosp.“ Okrajni zastopi so, kar pri nas vsako dete povedati vé, najbolj nepotrebni in najbolj dragi „instituti“. Zatoraj je naše ljudstvo prosilo za odstranitev tega nebodi ga treba. Da smo dotične prošnje č. g. Karlonu, a ne g. Žnideršiču poslali, zgodilo se je iz njeznega ozira. G. Žnideršič je načelnik okrajnemu zastopu, tedaj se nismo mogli zanesti, da bi hotel zoper to napravo postopati, in ako bi ne hotel, potem ne dobi v našem okraji nobenega glasa več. Hoteli smo ga toraj te zadrege rešiti, ker ga za drugo spoštujemo, in poslali prošnje Karlonu. Svojemu poslancu nismo mogli lahko tega poslati, ako pa moramo drugemu, potem je vse eno, naj pošljemo temu ali unemu. Naše 3 občine so tudi prosile za vpeljavo slovenskega jezika v srednje šole in te prošnje sem jaz Slavoljub poslal g. dr. Vošnjaku v Beč, tedaj mi ni treba poduka, da vem, komu se ima katera prošnja poslati.

Pravi „Slavoljub“.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Novi ministri nič ne ugajajo liberalcem, tem bolje pa vsem drugim ljudem. Cesarju so uže zvestobo prisegnoli in ministrovanje prevzeli. Izmed starih ministrov je ostal edini poljski poslanec Ziemalskovski. Cesar podelili so mu

red železne krone prve vrste; minister dr. Pražak postal je tajni cesarjev svetovalec. — Pri cesarji gost je srbski knez Milan. — Izmed deželnihi zborov je isterski in moravski sklenil zborovanje. Prvi je osnoval „zemljiščno-kreditno banko“ kmetom v pomoč s posojili proti malim procentom; moravski pa je zavrgel grof Belkredijev predlog, naj se poizve, kaj je krivo, da kmetški stan gine in kakšne nasledke ima slobodno trganje posestev. Liberalci so gluhbi za takšna vprašanja, tudi o pogubnosti oderuštrva nečejo ničesar slišati. V Linci so se celo zlegali, da so sodnije se izrekle zoper oderuško postavo. No, sodnija v Rohrbahu je to laž pobila. Ona je namreč izrekla, da je takšne postave silno treba, ker oderubi od kmetov jemljejo po 80—240 % obresti. — Spodnje-avstrijski deželni zbor je zavrgel nasvet, naj bi se zaprtim kaznovancem mesene juhe v zajuterk dajalo, ker je to predrago in sploh ne gre, da bi se „lumpom“ v kajhah predobro godilo, ko pošteni zunaj pomanjkanja trpijo. Tudi so zavrgli izplačevanje 2400 fl., katerih so do sedaj iz deželne blagajnice liberalci sklenoli dajati učiteljem, da morejo v počitnicah potovati po svetu. — Česki zbor in njegova nemško-liberalna večina je zavrgla vladin predlog o prenareshbi volilnega reda Čehom na korist. Kranjski liberalci v deželnem zboru hočejo po sili dognati, naj se cerkvena bernja v denarijih reši, akoprem morajo vedeti, da kmet denarjev nima in so mešniki zadovoljnejši, ako ostane pri starem. G. dr. Bleiweiss je zahteval, naj se skrbi za povzdigo poljedelstva na Kranjskem več stori, zlasti naj se skrbi za potovalne učitelje. Tirolskim kaplanom je se priznala volilna pravica. Koroškemu poslancu g. Einspielerju so se nemški listi rogali, češ da je njegova rojstna srenja Sveče prosila za nemško šolo. To je kosmata laž. Resnica pa je, da so Svečanje po svojem srenjskem zastopu, ko je okrajni šolski svet silil z nemško šolo, se izrekli l. 1869 in 1871 zoper njo ter zahtevali, naj bo slovensčina učni jezik za slovenske otroke, nemščina pa se naj uči kot učni predmet. To je tako resnično, kakor pametno. — Županstvo sv. Petra v Savinjskei dolini je 25. jun. t. l. poslalo c. k. sodniji celjskei dopis, v katerem prosi, naj se mu odselej dopisuje le v slovenskem jeziku, ker je od dne 6. jun. t. l. uradni jezik pri županiji sv. Petra izključljivo slovenski. Bog živi vrli občinski odbor sv. Petra. Slava! — Magjari so na vseh ogerskih železnicah uvedli magjarščino kot uradni jezik, na vsenučilišči v Zagrebu pa tirjajo profesuro za magjarščino.

Vnanje države. Bismark ima sedaj svojo novo cerkveno postavo, ker je za njo glasovalo 206 trdnih lutrovcev in liberalcev, s katerimi je se pogodil obečavši jim, da izgnani škofje ne bodo poklicani nazaj; 202 katoliška in prav konservativna poslanca glasovala sta zoper postavo, ki je namenjena preganjanje nemških katoličanov nadaljevati v novei podobi in še pogubnejšem načinu. Res,

hudi časi so za sv. katoliško Cerkev, odpad povsod velik. — Italijanski kralj je hotel prodati vse premoženje, katero so katoličani vseh narodov v Rimu založili v podporo misijonarjem med pagani in krivoverci (Propaganda). Toda avstrijska, španjska in celó turška vlada je ugovarjala in zavod je za nekaj časa zopet rešen. — Dne 30. jun. so Francozi pokazali svojo lehkomišljenost in nehvaležnost iztiravši jezuite s šolskimi brati in sestrami vred. — V angleškem državnem zboru (parlamentu) mora vsak zvestobo postavam prisegnoti. Poslanec Bradlaugh ni hotel prisegnoti, ker pravi, da ne veruje v Boga, ter se je meni nič tebi nič vsedel med poslance; ti so pa nesramneža po policajih dali iz zbornice vreči in, ker se je branil, v kajho zapreti. Isti poslanci so sklenili, da ima vsaka „šnopspotika“ v nedeljo biti zaprta. — Turki, Albanci in Grki pripravljajo se na boj; greška armada bo do 24. jul. vsa ob meji zbrana! Bolgari delajo na združenje vseh bolgarskih pokrajin v eno od turškega sultana nezavisno državo.

Za poduk in kratek čas.

Štajerska in nemško-liberalno gospodstvo od l. 1861—1881.

III. Dežela štajerska ni velika, tudi bogata ni več. Prejšnje blagostanje in precejšnje bogastvo uničile so nam slabe letine, še bolj pa liberalno gospodstvo. To nam je vsekalo ran, katerih ni lehkó zlečiti. Liberalci so nam kot splošno vračilo priporočevali in še nam priporočajo, vendar uže precej rahlo, napredovalno, deloma brezversko šolstvo. No, preobilnega blagoslova niso dobili, tudi uspehi so dvomljivi, a preobloženje davkovcev vsled šolskih stroškov, to je pa gotovo in očitno. Nečemo liberalcem pri tem očitati, da jih morebiti niso vodili dobri, blagi nameni, a kar trdimo je to, da rečemo: liberalci so se močno motili, kedar so mislili blagostanje ljudstvu zagotoviti s pretiranimi stroški za mnogovrstno šolstvo. Pozabili so, da vsaka reč pretirana sama sebi največ škoduje. Le kar se pravilno, jednakomerno v vednem in pravem razmerji do okoliščin in potreb razvija, to deluje blagonosno, to se krepi vstrajno, to rodi gotovega in obilnega sadu.

Deželni proračun zahteva za „Bildungszwecke“ 1,843.011 fl. L. 1869. bilo je v to v svrhu dosta 224.090 fl. Vsakdo razvidi iz tega, da smo v 11 letih močno napredovali v plačevanji. Naglejmo si toraj zaporedom dotične posamezne točke proračunove. Najprvije zadenemo na graški „Joanneum“, ki zahteva 41880 fl. To se nam dozdeva preveč. Kajti nadvojvoda Jovan je ta zavod osnoval dne 27. febr. 1812. poklonivši štajerskim stanovom svoj muzej, t. j. zbirko zgodovinskih, umetnijskih, obrtnijskih starin z nalogom, naj se ona rabi vsej deželi na korist. Plače odkazal je zavodu letnih 2000 fl. v „schemu“. Toda sčasoma